

Erdélyi Híradó

Szombaton, October' 16-dikán $\left(\frac{10}{16}\right)$ 1830

Magyarország—Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Németország
Erdély—Nemzeti Társalkodó 42-dik Szám.

MAGYARORSZÁG

(A' Koronázás pompájának végezte.)

Tsak kevés ideig maradt a' Király szobájiban; ez alatt a' Karok és Rendek a' szalába gyülekeztek, hol a' Királynak nyilván kellett ebédelni. ŐFelségek, és az ifjú Király tsak hamar megjelentek. A' királyi asztalnál ŐFelségeken, 's az ifjú Királyon kívül a' régi szokás szerént, ültek: a' Főhg. Nádor-Ispány, a' Primás, az Apostoli Nuncius. A' Primás mondá-el az asztali áldást. A' Király letévé a' koronát, melyet közel egy asztalra helyeztettek; a' két Koronaőrző a' Korona mellett állott. Az ősi szokás szerént az ebéd alatt a' Főkonyhamester a' Királynak egy darab húst nyújtott a' nép' számára süttöt ökörből. Az ebédnek vége lévén, ŐFgek. visszatértek szobájikba, és az ünnepi szertartásnak vége lett, minekutánna reggeli 7 órától kezdve délutánni 2 óráig tartott. — A' Mihály' kapuja előtt két állásról bor tsörgött-le a' nép' számára; egy sült ökör adatott a' népnek régi szokás szerént; este szabad theátrum volt, és a' város fényesen kivilágosítva.

Po'sony, sept. 50. A' tegnapi ülésben a' Karok és Rendek egy akarattal azt végezték: hogy ŐFgének az új Királynak 50,000 darab aranyat ajándé-

kozzanak, jobbágyi tiszteletül, mindazonáltal oly' módon, hogy az adózó népre abból semmi teher se háromoljék (eny nyit adtak 1825-ben az akkor megkoronázott Fges. Királynénak is). Továbbá a' most megkoronázott új Király erántvaló tiszteletből, Főudvarimesterét Gróf Bellegarde Henrik Urat, ts. k. Feldmarsalt, egy akarattal Magyar Indigenatussal megtisztelték. Azt is meghatároztak a' TT. Rendek, hogy ŐFgétől a' Tsászár és Királytól engedelmet kell kérni, hogy a' közelgető neve napjára az ország' Rendei mindegyütt in corpore személyesen alázatos üdvözléseiket megtehessék. A' TT. Karoknak és Rendeknek e' béli ohajtását egy Deputatio vitte meg, Fő-Tiszt. Sztankovits János Úrnak, a' Győri Káptalan' Követének szószollása mellett, a' Fő-Hg. Nádor-Ispánnak, és Mgos. Főrendeknek, kérvén, hogy Ők is e' részben kaptsolnak egybe magokat a' TT. Státusokkal. Megdítsérvén a' TT. Karok' és Rendek' ebbeli szándékát, köz-felkiáltás jelentette a' megegyezést, az ország' Birája ŐExjának szöllása mellett; 's az is hozzá tétetett, hogy ŐFgének a' sem lenne kedvetlen, ha egyszersmind ŐFge Unokájának, ki hasonlóan neve napját fogja ülni, üdvözlés mondatnék. — Ezt Méltós. Laicsák Ferentz Nagy-Varadi

Püspök Úr' szözlása alatt különös Deputatio adta a' TT. Karoknak és Rendeknek tudtára. Egyszersmind őket elegyes ülésre meghívta a' Deputatióális munkáknak négy tárgya eránt. Ezek: Az elegyes házasságról a' nem egyesült Görögök, és Protestánsok között, mely munka Gróf Cziráky ŐExjának előlülése alatt hajtattott végre; — a' szőlőmivéről, és borkereskedésről, Báró Eötvös ŐExjának Fő-Pohárnokmesternek előlülése alatt; — a' bányászati dolgokról, általadatott az illető Deputatió' Elölülője Mgos. Báró Révay János Fő-Kamara-Gróf által; — végre Felső-Sunyava helységnek vissza-kaptolásáról, melyet Ns. Liptó Vgye. Ns. Szepes Vgyétől. vissza-kiván Mgos. Belánszky József Besztertze-Bányai Püspök Úr' előlülése alatt. Mely tudósítások minekutánna az Itélőmesterek által felolvastattak, és az ország' Rendeinek tudokra adatott, hogy ŐFge. mára (sept. 30.) királyi ebédre, és a' Fges. Királynénak kéztökölésara' meghívja, az ülés eloszlott. — Ma reggel conferentia tartott.

P o' s o n y, oct. 1. — Tegnap ŐFge. a' Tsászár és Király az ország' Rendeinek másodsor adott királyi vendégséget a' városi tántz-palotában, melyben mintegy 900 személy vett részt. Valamint a' múlt vasárnap, úgy most is a' Fges. Uraságok, 's egyéb Fejedelmi személyek az ebédlő palotába elmentek, és az asztalok sorait végig járták, hol a' fúvó musika zengése mellett az Éljen kiáltás szakadatlanul harsozott. A' "T a r t s d - m e g I s t e n, F e r e n t z K i r á l y t t ö b b í z b e n k e l l e t t a' tsászári bőséggel készített vendégség alatt ismételni. — Tegnap-olta a' sz. Korona, és egyéb országos díszjelek a' Primási kápolnában ki vannak téve a' nyilvánosság nézésre. — 29. este ŐFgénél a' Tsászárnál társaságos gyülekezet (Cercle) volt,

hol ŐFgénék a' Tsászárnénak ŐFöhgsége. a' Nádor-Ispány a' Fő-Ispányokat, ezek a' Vgyei Követeiket, és ŐExja a' Tárnokmester a' kir. városok' követeit mutatták-bé, míg az alatt ŐFge. a' Tsászár és Király, valamint ŐFge. Ferdinánd Király a' jelenlévőkkel beszélgettek.

Esztergom, oct. 4-dikén, Ma, Ferentz Tsászár 's Király' neve, és Cardinalis 's Primás, Rudnai Rudnay Sándor, Esztergom Vármegye' Fő-Ispányának születése' napján, Esztergomban köz-gyűlés tartott. A' köz-gyűlésnek tagjai elébb in corpore, ábitatosság okáért, Szentegyházba mentek. Azután a' köz-gyűlésben az Esztergom-Vármegye' Követeitől az Országgyűléséről küldött hírdetések olvastattak, végtére a' többi között a' hűsnak, fagygyúnak, gyertya' és szappannak ára limitáltatott (a' marhabűsnak fontja most 10 kr. V. Cz.).

Ide ez a' bizonyos hír érkezett, hogy egynéhány nap múlva ŐFelségek, a' Tsászár a' Tsászárne és az újj Koronáztatott Király V-dik Ferdinánd, ŐEminentziájával, ditső Magyarország' Primássával, Esztergomba jönnek. E' végre már mind ŐEminentziájától, mind a' Tek. Ns. Vármegyétől előrevaló rendelések tétettek. Az Illuminátzio kiváltképpen az újj Basilikában (Cathedralis Templomban) és a' Primásnak ideigvaló Residentziája előtt, fényes lesz.

Ama' derék Directora az Esztergomi Kir. Gymnasiumnak, Szeder Fábian, jeles magyar költő és író, Esztergomból a' Pannonhalmán lévő Benedictinus Szentegyházi Intézetére, mint Paedagogiának Professora, vissza tért.

NAGYBRITANNIA

A' Courier, a' braunschweigi történetről lévén szó, azt mondja: "Nem látjuk által mi állhatna ellent, hogy az európai Státusok, liberalisabb politikát kö-

essenek, mint e' mai napig követtek; is óhajtának őket azon gondolattól meg-
menteni, mintha könnyebb volna despo-
táción, mint intézetek szerént kormányoz-
ni. Hiszen, ha nem akarnak mindjárt oly'
tökélletes systemát hozni-be, mint a' me-
lyik Anglia' boldogságát eszközli, — talán
szükséges a' nemzeteknek apránként ka-
paszkodni a' civilisatióban; — jól van, ám
legyen igen is! nyomják-el a' zenebonások-
kat; de, az efféle erőszakoskodást, — hadd
kövesse szíves óhajtások igazában, hogy
Státusaikban mindenféle jobbítást beho-
znak, melyet-tsak az okosság és ember-
ség követelhet.

Wellington Hg. a' Huskisson Úr' szo-
morú halála után, minden részvételt el-
került azon idvezlésben, melyet Liver-
poolban a' szerentsétlen' tiszteletére készí-
tettek: de még is meglátogatta az ottani
nevezetességeket, a' hajóműhelyt és a'
főidalatti vasutat.

* A' Morning Herald ezt mondja:
"Braunschweig Hg. nem volt a' Királyal
szemben. Elment ugyan a' Pavillonhoz;
de a' Király ezzel vetette-el nyakáról a'
veleváló beszédet: "A' Király, mint ma-
gános ember, elfogadná a' Hget: de mint
anglus Király, 's a' meghólt Királynak
testvére, ez, Ófgének, lehetetlen. — Ez
a' feladás, bizonyos.

FRANTZLIAORSZÁG

Maison Marsal az, a' kit a' Király, meg-
hatalmasított Követjének tett, Bétsbe.

* A' frantzia bankba 40 láda arany-
jóságokat tettek-le Algierből. Annak be-
tsi' felszámolásán dolgoznak. Biztosok bi-
zonyossága mellett. Más szállítványokat is
várnak.

* Az elébbi Ministereket bevádoló Biz-
tosság' Referense, Beranger Ur, beadta
már, a' napi rend szerént a' maga' tu-
dósítását a' Népkövetek' Kamarájába, és
a' hónap 27-dikén veszik azt értekezés

alá. Hosszú historia ez; a' Moniteur sű-
rű folioiban 11 lap, melynek a' felolva-
sása másfél óráig tartott. — Bekísérte már
Vincennesből az Exministereket, sept. 20-
-21-dike között éjjel, egy szakasz mu-
nicipalis-gárda Luxemburgba (a' hol a'
Páirkamara szokott űlni.)

A' Debats ezt mondja: "Egy ministeri
krisis az egész közvélekedést fellármázta 2
nap-ólta. Jól tudták, hogy az a' factio
olylan embereket, kik ügyesek, talpon ál-
lók, tekintetre méltók és minden tekintet-
ben hazájoknak szükségesek, széjjel hányás-
sal fenyeget. Még azt is gondolták, mintha
ezt a' krisist némely néptársaság okozta
vólta, mely Párist álmétkodásra, a' De-
partementeket ijedtségre indította vólta,
és Frantziaországot minden tekintettől
megfoszthatná. Nem kell féltetni a' Kabi-
nétot, megmarad az a' mint van.

A' Ministereket törvénybe idéző Biz-
tosság' tudósítása, vádja és javallattja eb-
ből áll: "Hosszas nyomozásokból, Uraim,
mellyet a' Ti Biztosságok helylesen elkö-
vetett, a' jönn-ki, hogy a' Contrarevolu-
tió' planuma, mely Juliusban esett-meg
rég-ólta, nevezetesen, X-dik Károly' ki-
rályszékre-lépése-ólta munkában vólta; —
hogy ezzel a' planummal azólta sokszor fel-
hagytak és ismét munkába vették, a' sze-
rént, a' mint a' köz-velekedés Frantzia-
országban tünődést vagy reménységet szer-
zett; — hogy az aug. 8-dikai Ministerium,
tulajdonúl azon végtárgyra állítatott-fel,
hogy a' szándékban vólta elmerajzot vég-
re-hajthassák; — hogy ez a' Ministerium,
melynek lelke Polignac Hertzeg vólta, azon
pillantattól-fogva azon dolgozott, hogy
szakmánnának megfeleljen; — hogy az,
minekutánna abban novemberben, 18-
29, egy első, és az ára következett
májusban egy második módosítást meg-
tettek, egy erőszakos és fenyegető plá-
numot kovátsoltak, hogy szándékaiknak

kedvező választást szerezzenek; hogy az, minekutánna ez a vétkes próba a várt kimenetelnek meg nem felelt, ára határozta-meg-magát, hogy a Királlyal a Kamara felbontását, meg minekelőtte egybe-gyűlt volna, kimondassa, s a szerint, a konstitutio ellen, a választó-kollégiumok munkáját elrontassa; hogy az, királyi ordonnance-ok által a törvények által behozott választó rendet, és a törvényszerzést a foljórásokról, megváltoztattatná; — hogy az, ennél-fogva, a constitutio-Chartát megsértette, a haza' belső békességét megháborította, a polgárokat belső háborúra ingerlette, és nagy summát kiadott, hogy, a katonákat a népre huszította; hogy mindenek felett, a Tanács' Elölülője magát ezen belső háborúnak indítójává tette, midőn Marmont Marsalt az első katonai Osztájnak Commandánsává tette, Páriszt ostromi-állapotba nyilatkoztatta, és még semmi kihívás-sem volt, a fegyveres hatalom' munkába indítására rendszabásokat tett. — Mindezen lett dolgok, Uraim, teszik a felségárulás' bűnhődését, azon módon, a mint azt, az elébbi Charta' 56-dik tzikkeje megállapította. — Megbizonyította Frantziaország hosszas türedelmét; érzette szükségét keservének tükörét egy olyan ország-lószék ellen, mely nints többé, világ elébe terjeszteui. — Egy nemzeti tettet várnak most. — Most akartok legelőzssör, miségtelkkel együtt-járó jussotokkal élni, büntetendő Ministereket a Pairkamara elébe állítani. Nem tsak Frantziaország lesi-várja ezt az igasság-tételt, Európa' minden' nemzete is, kik a mi' revolúciónkra szegezték szemeiket hogy minket megíélhessenek, szerentsésen nyert szabadságunknak élésünket megismerhessék; megszomorodnának azok, mert tsudálnak ők minket, ha a böltsesség vagy állandóság ellen hibáznánk.

Igasság, de, nem bosszúállás, — ez a kiáltás hangzik-ki minden szívből. A' bosszúállás, nagy nemzethez illetlen lévén, a' setéltség' és a' barbárság' idejéhez tartozik; az igasság, a' bírt-ok' (jus) győzödelme a' bitanglason, az okosság a' gonosságon, ha igaz mértékletben marad, a' belatások' elő-mentét és az erköltsök' nemesedését bizonyítja. — És, melyik más nép, a' párisin, a' Frantziaország' válogatotjain kívül, bizonyított-be tovább kapaszkodott civilisatiót? melyik más nép mutatta-meg, hogy az igasságot a' bosszúállástól jobban megtudta különböztetni? Minden bírt-okot tisztelvén, a' mézár-lás' közepette, az ő' meggyőzött ellenségeit segítve, minden kitsapongást elmelőzve, és győzödelem után dolgára vissza'menve, a' nélkül hogy más jutalmat várna, mint a' mellyet saját érzeménnyel — hogy hazáját kiszabadította — neki ígéri. Ó! ez az oly' sok virtusokkal felövedzett nép, megfertéztetettnek érező magát, ha lehetne gyanítani, hogy az, több valamit vár az igasságuál! Nyugodalommal, bizodalommal és méltósággal várja azt Frantziaország. Ti fogjátok azt a' nép helylyett követelni és a' Pairkamara, melynek függetlensége, feltétele az ő' létének, el fogja az ő' magasságos bivalatát követni.

Biztosságtok javalja, nektek hogy az itt következő Végzést határozzátok-meg: "Resolutio. A' Népkövetek' Kamarája vádolja Polignac, Peyronnet, Chantelauze, Gernon-Ranville, d' Haussez, Capelle és de Montbel Exminister Urakat, kik a' júl. 26-dikai ordonnance-okat alá-írták, Felségárulással: mivel' ők saját hatalmokkal vissza-éltek, hogy a' választást meghamisították, és a' polgárokat saját polgári bírt-okaiktól megfosszák; — mivel' ők az ország' intézeteit kényekre és erőszakkal megváltoztatták; — mivel' ők egy, a' Status' külső hátorságának veszedelmes, ösz-

ze-esküvésben magokat vétkeseknek tet-
ték; — mivel' ők a' polgárok' felfegyver-
eztetése és bizgatása által, ezeket egy-
más ellen fegyverkezettvén-fel, belső há-
borút indítottak, és a' fővárosban, vala-
mint más Kösségeknél is, pusztításokat és
öldözéseket készítettek. Ollyan bűnhödé-
sek, melyekről az 1814-diki Charta' 56-
dik Tzikkeje és a' büntető Törvénykönyv'
91, 109, 110, 123 és 125-dik Tzikkejei-
ben előrendelés volt téve. — Ennek kö-
vetkezésül a' Népkövetek' Kamarája a'
Pairkamara elébe állítja Polignac, Pey-
ronnet, Chantelauze, Guernon-Ranville,
d' Hausser, Capelle és de Montbel Ura-
kat. — Három, a' Népkövetek' Kamará-
jából titkos és teljes számu szózáttal vá-
lasztott Biztos nevezetik-ki, hogy min-
den megkívántató szükségeseket a' Kama-
ra' nevében megtegyen, a' vádat a' Pair-
kamarában siettesse, foljtattassa és vé-
geztesse; mely Kamarával e' jelen-vég-
zés, minden per-írással együtt hala-
dék nélkül közöltessék.

* A' Népkövetek' Kamarájában, sept. 25-
dikén, a' napi-rendre következő a' sor,
egy Kérelem a' néptársaság ellen, alkalmat
szerzett Guizot belső Minister Ur-
nak ára, hogy véleményyét ezen társa-
ságok' zabolátlan hajlandósága ellen nap-
fényre hozza, ámbár helybe-hagyta, hogy
a' tünődés, nagyított. Constant Bén. és Sal-
verte Urak, felállván a' Minister' jegy-
zésére, úgy-tartják, hogy az egész baj-
tsak a' kimutatott féltékenységből ered. Mau-
guin Ur tovább megyen; felkiált hogy
minden baj és veszedelem tsupán-tsak a'
Kormányozásban fekszik, panaszkodik
ezeránt Frantziaország; az itt következő
Végzést ajánlja tehát ő... (mérge felzú-
dulás a' Centrumon; a' Ministerek kíván-
ják, hogy a' Beszélő hallgattassék-ki).
Javall ő egy nyomozó-Biztosság' felállít-
ását, a' Kormányzék' menetele' meg-

rostálására. Soká félben-szakadt az ülés,
's a' Kamara úgy felpesdült, hogy úgy
még soha-se, ebben az idej ülésben.

A' Népkövetek' Kamarája' sept. 27-
dikei ülésében, Mauguin Ur, elő-olvasta
javallatját, melyet ő szombaton a' bu-
reaura letett. A' Javallat így szól: "Biz-
tosságot kell felállítani 9 Tagból, hogy
tanú-írássokat gyűjtsenek, és Frantziaor-
szág' fekvéséről (azaz, állapotjáról) tudó-
sítást tegyenek." — A' Kamara azt hatá-
rozta, hogy ezen javallat' kifejtését
a' következő nap' hallgatná-meg. — A-
zután, következett a' napirend útján, a'
bevádló-Biztosság' tudósításán-értekezni,
az elébbi Ministerek ellen. Martignac Ur
szó-szert fogott eleve és kinyilatkoztatta,
hogy ő, Polignac Ur' kívánságára, felvet-
te ennek a' perét. — Elkezdődött tehát a'
vetekedés, melyben magokat Enouf, Mer-
cier, Labbey de Pompieres, de Tracy és
Berenger Urak a' panasz mellett; Gae-
tan de la Rochefoucauld, Clément
Arthur de la Bourdonnaye, de Francheville,
de Lamezan és Berryer a' panasz ellen szól-
tak; főképpen azt akarván fundamento-
múl venni, hogy a' júl. 25-dikei ordon-
nance-ok által X-dik Károly, határtalan
Királynak nyilatkoztatta magát; mely ál-
tal a' Ministerek' számadósága elenyészett;
ezt, a' kamara maga is megismerte: mert
külömben, nem foszthatta volna-meg a'
Charta szerént megsérthetetlen Királyt
koronájától. De ellenben, a' Ministereket
se kényszerítette valaki az ordonnance-ok'
alá-írására, sőt a' Hivatalban-maradásra-
se. — Az általános értekezés berekezte-
tt. Ere, az a' kérdés támodott, — ha,
egyegy magános vagy minden Minister
felett kelljen-e szózatolni. A' Kamara az
első mellé állott. Akkor tehát a' Polignac
Hg. elleni panasz felett kezdettek szóza-
tolni, és 244 szózáttal 47 ellen abban ál-
lapodtak-meg, hogy Polignac Ur, az e-

lébbi Ministertanáts' Elölülője, a' Pairkamara elébe állíttassék.

BELGAORSZÁG

Ezen kezdődik a' brüsseli második revolutió, mely már a' Parlement egy heti ülése után esik: — "Ma, (sept. 22-dikén, jelenti az Aacheni Hiradó) korán hozzánk érkezett bizonyos tudósítások szerint, a' belga Király, amnestia-hirdetménye által idézte-fel Brussel' lakosait a' rend' vissza-állítására; de egyszersmind, kinyilatkoztatta — ismét akadt egy esztelen Minister — hogy ha vonogatnák magokat a' kínálástól, belgaországi Fridrik Printzre (a' Király' második fija) rá van bízva, hogy a' tsendességet és rendet, fegyver' erejével állítsa vissza.

Frankfurti levelek sept. 27-dikéről, az itt következő újj tudósításokat hozzák Belgaországból: "Minekutánna itt 48 óráltá, teljes bizonytalanságban valánk a' brüsseli dolgok' állapotja-felől, midőn a' sept. 21-dikén jött utolsó tudósítások fontos történetek' gyanúját verték belénk, és egymást felforgató hírek repdestek, az itt következő tudósítások érkeztek-meg-megreggel Haagból, a' hónap' 24-dikéről: A' királyi katonaságok benyomultak 23-dikán Brüsselbe. Az ágyúzás reggeli 5 óraker kezdődött - el; 11 óraker, kemény tsata után, kezeken volt már nekik a' város' háza, a' honnan ők osztan, merő kő-esső és égés 'sat. alatt, mellyeket rájuk, az ablakokból és házak' tetejéről özönnel szórtak, az elrekesztett úttzakon, a' Place-Royalra elhatoltak 's azt el is foglalták. A' város' alsó részén hadakoztak még a' tudósítás elindulásakor; de nem kételkedtek többé, a' rebellesek' nem sokára következő elnyomattatásán, a' város' azon részén is. — Egy másik, ugyanazon napszám alatt és egyszersmind érkezett tudósítás Frankfurtba, bebizonyítja ezt az elébbi tudósítást környületes e-

setrészekkel. — Mons-on, Namur-on, Lüttichen — mind erőt-vettek volna a' Király' seregei; a' löweniek pedig kívánva várták a' katonaságot. Brusselben fogságba esett volna Ducpetiaux Prókátor, a' rebellesek' főbasájok, a' klubb' Elölülője, és a' Courrier des Pays-Bas' egyik fő-Szerkeztetője, 's mások, kiket Antwerpenbe kísérték.

Egy sept. 20-dikai levél, hosszason elbeszéli a' zivatar' készülését. A' polgár-gárda ellen feltámodt a' nép azon reggel; a' Generál-Stábot, polgár-gárdatanátsot és a' bátorság-Biztoságot 's a' gárdát magát is eloszlatta a' nép' egésze, az ottan tartózkodó Lüttichiek tartották magokat legerősebben; ideigvaló ország-lószeket kezdetek felállítani, azon éjjel várták Potter Urat Lilléből, 's szándékoztak valami várat elvenni; mely-véggett 1500-an ki is indultak. Nem volt többé szó a' Dynastia' megtartásáról egy hirdetményekben, a' Belgákat háborúra szólítták-fel a' Hollandusok ellen; egész insurrectióra tartanak számot és sok fegyveres katonaságra, kivált' Hennegauból.

*Antwerpenből sept. 24-dikéről, estéli 9 óráról érkezett tudósítások jelentik: "Ezelőtt fél-órával, azt a' tudósítást hozá egy Kurír, hogy egész Brüssel városa a' királyi katonaság' kezében van. A' rebelleket elnyomták és lefegyverkeztették. Délig tartott a' hartz és a' győzödelem, nem volt öltő. Egynehány Gen. és Stábtiszt a' megsebesedettek között van. Sok úttzát ostrommal, rohanással kellett elvenni.

*A' burkus Staats-zeitung jelenti Haagból septemb. 24-dikén: "Brusselt tegnap vették-el, rohanással. A' pártütők kétségsbe-esés' ellent-állásával hartzoltak. A' viaskodás reggeli 7 órától esteli tizedfélig tartott. Az ember-veszt, nem kevés. Az ágyúság' Májora, Kraemer, elesett, Constant Gen. gyengén, Schur-

an Gen. nagyon megsebesedett. -- Épen most jön ki egy Extrablatt (künn-jelentés) a' most mondottak eránt: Ezen pillantatban jön a' hivatali tudótás, hogy Brusselt erőszakosan vették el, Tegnap reggel 7 órakor kezdték az ágyúzást, és 11 órakor még, nevedett; tartott még a' viaskodás a' városban." -- Ducpetiaux lázzadás-főt megögták, és mint fogjot, Antwerpenbe vittek. -- A' Rotterdamsche Courant szerént, taglásokat (details) még ezután kell árni.

Általjában azt hiszik, hogy a' Haagan tartott rendkívülvaló Parlement fél-eszakasztván, az esztendőnkénti ren-es üléseket Antwerpenben fognak tarani, Octoberben kezdve, mint szokás. Gen. Státusok. A' brüsseli ügybajt, a'ány Journál, annyiféleképpen beszél, egymást éri az ellen-mondás. -- Galignani's Messenger sept. 28-dikáról, a' brüsseli Belga' (Híradó) értelmét sept. 26-dikáról, elő-beszéli, mely oda megyen-ki, hogy a' viaskodás sept. 25-dikén újra kezdődött, és mind-a'-két részről a' legnagyobb följtattatott 26-dikán.

* Utóbbi tudósítások Frankfurtból: "A' királyi katonaság kitakarodott volna Brüsseltől sept. 27-dikén hajnal előtt, és a' Mechelni országútnak indult.

* A' Courier de la Meuse-ben e' van: "Brüssel, sept. 27-dikén: Győzödelmeskedtünk! a' városunkba benyomult katonaság elutazott innen a' múlt éjjel. A' tegnapi kegyetlen tsatak kényszerítették azt. A' mi' ágyúink, melyeket egy tapasztalt Főtiszt igazgatott, nagy vérontást szerzett a' mi' ellenkezőink között. Reggeli 11 órától-fogva rettentő volt az ágyúzás a' parkba beszorított katonaságra. A' pölgárok, puskákkal tüzeltek az épületből szökdő katonákra. Esteli 6 órától-fogva, tűzben állottak a' házak a' királyi pa-

lota' szomszédtságában. Végre, 4 óra-felé, kitakarodtak a' királyi seregek városunk' falai közzül. Korán-reggeltől-fogva húllámlott a' számtalan nép a' katonaság által oda-hagyott piatzokon. Szörnyü ábrázatot mutatnak ezek a' helyek. Vérrrel vannak festve a' sétalók' előfái a' parkban; hóltak hevernek szanaszél a' élőfák', rostéjok' és álló-köképek' romladékjai között, melyeket a' kartusok szét-szaggattak. A' palotának azt a' részét, a' hol Fridrik Printz szokott lakni, a' Belle-vue vendégfogadót, és sok más épületet a' parkban, össze-liggatott a' gojóbis. Mindenféle szökött vagy fogoj-katonát találni. Hoogvorst Úr a' palotába men-vén, -- Eljen a' szabadság! kiáltással fogadták őtet. Don Juan van Halen a' Palotába vitte a' fő-szállását, mellyen a' brabanti zászló lobog. Két órannyira mentek már a' katonák a' várostól.

* A' Courier de la Meuse, a' korábbi történeteket Brüsseltől sept. 21--25-dikéig, így beszél: "Kedden (21) megjelent a' katonaság a' város' kapui előtt, és némely tsapkodások történtek; szerdán (22) ágyúpadot állítottak-fel a' katonák a' Schaerbeeki kapu előtt, lövöldöztek Királyúttzát's elsepretek mindent a' place-Royalig, az akadékokat rövid szerrel lelövöldöztek, és reggeli 8--9 óra között, benyomultak a' királyi katonák a' Place-Royalig. Ezen a' nap' szörnyü zűrzavar volt a' városon, minden ember azt gondolta, hogy minden oda-van, és tsaknem minden Tiszt eloszlott. Egyedül Hoogvorst nem akart hátrálni. Már most fenn-tartóztatta a' nép a' katonaságot. A' lüttichi katonaság, kivált' annak pattantyússága megkülönböztették magokat: e' volt a' legfontosabb pillantat, s az elkedvetlenedés annyira elnyomott mindent hogy a' Lüttichiek tsaknem egyedül maradtak, a' királyi katonaság fenn-tartóz-

atására. Azomban, jön egy lovas reg. a' kapu elébe Anderlecht-ből, 's monda-sa szerént, mint bajtárs akar bejönni. 'S alig botsátják-be, kardot ránt; nyomon megtámodják azt, 's agyon vernek kövekkel mintegy 150-t, 's a' többit megszalasztják. Ez élesztette-fel a' polgárok lelkét; a' falukból foljvást jött a' segítség, és másnap (25, tsötörtök), megtámodóra fordították a' polgárok a' viadalt: a' Place-Royale-t, a' Café de l' amitié, a' Bellevue hotel, egymásután hatalmokra esett; a' királyi palotát, hol elvették, hol elvesztették. Pénteken (24) minden királyi lakbelyet elfoglaltak, 's az egész Rue-Royale-t is, a' boulevarde-ot, a' Place d' orange-t. A' kir. katonaságot a' parkba szorították, kik magokat 12 ágyúval védelmezték. Ezen kétségbe eső állapotban, égető rákétákkal löttek ők a' városra, 's meggyújtották azt 5 helyen, 's kártouche-ökkel löttek az égő-házakra, nehogy a' tűzoltók előlhassák. Ekkor azt ízenik nekik, hogy többé ne löjjenek, különben minden fogjot megölnek. — Tegnap reggel küldött az ideigvaló Gouvernement, mely ezekből áll: Hoogvorst, Gendebien ('sánde-bien), de Potter és Rogier, egy küldöttséget a' Printzhez, neki tudtára adni, hogy, ha 24 óra alatt a' katonaságot 6 óránnyira nem küldi a' várostól; — nem kell tovább az Oranje dynastia. A' Király' lovait fogták a' Brüsseliak az ágyú-lavette-be.

NÉMETORSZÁG

A' Düsseldorf-i Zeitungban e' van: "Sept. 8- és 9-dike között éjjel, megérkezett ide Minden-be Braunschweig Hg. 8 Tisztel és 3 Inassal együtt; és 3 órai itt-léte után (a' hintóban, az ágyban), minekutánna passust adatott Warburg Gróf név alatt, Calais-n által Londonba, ismét elutazott. Négy óráig tartózkodott a' Buckeburgi Kluson (egy óraide),

a' hol magát az ijedségből kipihente. Nyakra-főre kellett neki elszökni, és alig menthette-ki saját életét.

A' Dorfzeitung szerént, Hannoverországban is tettett-ki valami jelé a' zenebouának. Lüneburgban egy falusi levelet ragasztottak-ki a' Landdrost ellen, és Uelzenben alig szaladhatott-el a' Portziószedő. Celleben- és Hildesheimban is erőssen péseg, 's a' polgárkatonaságot szerdik rendbe.

Darmstadt, sept. 17. — Szinte Ovidiusra kerül a' sor Európában. Elég lessz most innen annyi, hogy az E. E. Hoffmann Népkövet javallatja felett, a' coelibatus' eltörléséről, ma kezdődött-el az értekezés. Ezen javallat mellett, igen erőssen foguak, és azt hiszik, hogy nollevelle kívánság szerént fog eldúlni ez a' nagy dolog. Haggyuk ebbe most, várván a' kimentelt.

ERDÉLYBEN

Oktober' 12-dikén próbált béállani a' tél, egyszerre hóval kezdette, mely sokakat ára késztetett, hogy fáról gondoskodjék; de a' hó' maga-mutogatásának semmi egyéb következése nem lett, komor őszi napoknál. Ha tsak 1 hétig tartott volna is még Szent-Mihály' napos nyara, tökéletes jó szüretet lehetett volna reményleni. De, így sem lessz rossz; sőt Déés' vidékéről 's a' Szilágyságból azt írják, hogy közönségesnél valamivel többet 's jobbat várhatni. De, ugyan takarodnak is kifelé a' Borkupetzek. — Más-felől Erdélyből, ámbár, különösen a' déli részen, az európai jobb borokkal vetekedőket találni, nem halljuk semmi szeszét a' jövődő szüretnek, mely rend-szerént Simon-Judakor kezdődik, valamint a' Hegyalján. — Tsak bor és búza 's nállunk török-búza legyen elég, a' többit elvégzik a' politikusok.